

AȘEZARE, LIMITE, RELIEF

Comuna Bărcănești, este situată în sud-estul României și are o locuire neîntreruptă multiseculară în mod cert de peste 485 de ani. Localitatea se încadrează atât fizic cât și uman tipologiei Câmpiei Române, fiind o localitate de luncă, situată pe un teren plat de mică altitudine, stuctura satelor este de tip adunat având o formă dreptunghiulară alungită, cu tendințe digitate.

Demografic, satele comunei fac parte din categoria satelor mari, populația totală a comunei în anul 2012 era de 3636 locuitori, populația fiind îmbătrânită și aflată într-un proces de descreștere continuă, având totuși tendințe timide de revenire.

Localitatea are potențial economic nevalorificat, de realizarea acestui deziderat, depinzând în mare măsură prosperitatea în viitor a comunei și a locuitorilor ei. Din punct de vedere administrativ, comuna Bărcănești aparține de județul Ialomița, fiind situată în sud-vestul acestuia.

Comuna Bărcănești este în momentul actual alcătuită oficial din două sate: Bărcănești și Condeești. Astfel, **satul Bărcănești** este sat reședința de comuna și cuprinde cartierele Speteni și Bărcănești, iar **satul Condeești** aparține de comuna și cuprinde cartierele Eliza-Stoenești, Condeești și Ulești. Actuala organizare a comunei datează din anul 1968.

Teritoriul comunei Bărcănești se învecinează cu:

- la nord comunele: Manasia, Alexeni, Ion Roată;
- la sud comunele: Ileana (jud. Călărași), Drăgoești;
- la vest comuna Borănești;
- la est comuna Axintele.

Teritoriul extravilan are o poziționare complexă: 35 % se desfășoară în **Lunca Ialomiței**, iar 65 % se extinde spre sud, fiind poziționat în **Câmpia Lehliului**, parte componentă (subunitate) a Bărăganului Sudic. Câmpia Lehliului (Coasta), domină lunca cu circa 30 m altitudine. Limita dintre Câmpia Lehliului și luncă o reprezintă un mal abrupt **“malul coastei”**. Vatra satelor (intravilanul), este situat în Lunca Ialomitei.

Teritoriul comunei are o formă relativ dreptunghiulară, orientată NE – SV, în ansamblu teritorial comuna având o lungime în linie dreaptă de 18,5 km pe direcția N – S și 9,8 km pe direcția V – E, suprafața comunei fiind de 114,49 kmp (11 449 ha). Distanța față de centrele urbane cele mai apropiate este de: 16 km până la Urziceni, 59 km până la București, 60 km până la Buzău și 80 km până la Slobozia.

Prin comună trece Drumul Județean 201 (DJ 201) Coșereni-Axintele, lungimea tronsonului ce traversează teritoriul comunei este de 9,7 km, din care 8,4 km prin teritoriul intravilan. Drumul Județean 201, este asfaltat are o importanță județeană, dar pentru comuna noastră reprezintă principala cale de acces și de legătură față de celelalte localități din județul Ialomița, făcând legătura cu DN 2 la Cosereni (cu legături către București, Urziceni, Buzău, Slobozia, Ploiești), iar din comuna Axintele, există și o legătură prin orașul Lehliu Gară din județul Călărași către Autostrada A 1 (București_Constanța).

Un alt drum (de importanță zonală), este Drumul Comunal 45 (DC 45), ce face legătura între satul Condeești și satele Vlăiculești și Arțari ce aparțin de comuna Ileana, județul Călărași, acest drum este pietruit având 3,5 km lungime pe suprafața comunei Bărcănești. Restul drumurilor sunt drumuri de exploatare, având o densitate mare atât pe coastă (Câmpia Lehliului) cât și în Lunca Ialomiței dar, în zonele împădurite densitatea acestora fiind mai mică.

Relieful

Există trei componente cuprinse pe teritoriul comunei: sectorul de luncă în nord (35% din suprafață), sectorul de câmpie cu dune fixate în sud (64%), despărțite de un sector complex, sinuos cu versanți abrupti (1%), cu lățime de câțiva zeci de metri, cu un microrelief specific (malul coastei).

Lunca largă de pe dreapta Ialomiței este dominată cu 25 – 30 m de un mal sinuos (coastă), aceasta reprezentând nordul Câmpiei Lehliului, înaltă având un câmp de dune ce însoțesc pe o lățime de 10 – 15 km, pe partea dreaptă, Lunca Ialomiței.

Câmpia Lehliului este din punct de vedere morfogenetic o câmpie piemontan-terminală, plasată la o distanță de aproximativ 50 km de Subcarpații de Curbură, de care o desparte o zonă de subsidență. Aceasta este un câmp grandios suspendat deasupra Luncii Ialomiței (formată prin eroziune fluvială).

Disponerea strzelor este orizontală sau puțin înclinată, stratele având grosimi și alcătuirii diferite, fapt care a favorizat un relief structural-tabular, cu văi simetrice și largi având interfluvii din platouri structurale ușor rotunjite sau drepte, versanții fiind lini, ușor concavi, dezvoltăți în roci moi.

Câmpia Lehliului are în general un aspect neted ușor vălurit de relieful de dune (în sectorul nordic). Datorită prezenței loessului, apar crovuri, găvane, padine și văi în furcitură cum este Valea Bisericii (Sărături) situată în sud – vestul teritoriului, aceasta evoluând prin unirea crovurilor pe direcția vânturilor dominante (nord – est spre sud – vest), formând vâlcele. Dunele au undulări largi, fiind constituite din depozite eoliene, au fost retezate de valea Ialomiței.

Câmpia Lehliului are o înclinare ușoară de la nord la sud, mai accentuată în nord în apropierea malului “coastei”, scăzând apoi treptat în altitudine (spre Drăgoești). În sudul teritoriului comunei este situată Movila Sion (69,1 m), formă de relief ce reprezintă o ultimă încercare de a stopa descreșterea generală de 30m a reliefului pe direcția nord – sud (pe teritoriul comunei Bărcănești). În apropierea conturului sudic al teritoriului comunei mai apar două movile de 66 și 67,5 m. În extremitatea sud vestică, la sud-est de lacul Valea Bisericii (Sărături) este o movilă mai amplă Movila Sărături, aceasta extinzându-se pe teritoriul comunei Drăgoești, unde atinge și altitudinea maximă de 72,6 m.

Altitudinea maximă întâlnită pe teritoriul comunei Bărcănești este de 83m (Movila Morii aflată în “vârful coastei” la limita dintre satele Bărcănești și Eliza Stoenești) în nordul Câmpiei Lehliului.

Între cele două sectoare altitudinale existente (Lunca Ialomiței și Câmpia Lehliului), sunt diferențieri semnificative.

Lunca Ialomiței are un profil transversal asimetric, fiind mai extins pe partea dreaptă (unde este și comuna Bărcănești), malul drept fiind mult mai înalt decât malul stâng. Versantul coastei (malul drept al Luncii Ialomiței), face trecerea între luncă și câmpie, este afectat pe toată lungimea sa de eroziune foarte puternică.

Suprafața luncii Ialomiței este netedă, cu o înclinare ușoară în sensul scurgerii râului (vest – est). În Lunca Ialomiței aspectul neted este întrerupt de prezența văilor de meandre părăsite (măci vechi ale Ialomiței), cu o frecvență mai mare în nord – vestul teritoriului. Existența mai multor generații de văi a fost posibilă datorită faptului că Lunca Ialomiței s-a format prin deversări, meandrare accentuată și deplasare laterală.

Există deci două unități altitudinale bine individualizate pe teritoriul comunei, una este Lunca Ialomiței unde altitudinile sunt în medie de 47 m, iar a doua este Câmpia Lehliului, unde valoarea altitudinilor medii sunt de 73 m.

Malul “coastei”, sectorul de contact al luncii cu nordul Câmpiei Lehliului (câmpul de dune), are un aspect complex datorat prezenței loessului care a influențat forma, panta și aspectul versanților. Astfel, malul coastei, este o linie sinuoasă ce formează malul drept al luncii Ialomiței în lungul lui aparând o varietate mare de forme de relief generate de șiroirea apei. Acestea au fragmentat aspectul versanților, succedându-se și fragmentându-se pe toată lungimea malului. Omniprezența loessului a favorizat surpări, desprinderi și prăbușiri de pechete de loess, hrube, rigole, ravene, ogașe și torenți, dând un aspect sălbatic “malului coastei”.

În Câmpia Lehliului, există și microrelief de movile sau gorgane relictice antropice ce au fost realizate pentru destinații diverse: ca puncte de reper și de observație (sunt caracteristice stepii), cu scop strategic, ca morminte ale popoarelor migratoare și chiar ale dacilor, ele reprezentând un specific al Bărăganului. Movilele (gorganele) antropice nu sunt totuși multe, având o pondere aproximativ egală cu a celor naturale. Proveniența antropică a movilelor și gorganelor este certificată din toponime (Movila cu Cruci) și din prezența unor repere speciale create pentru a marca limitele dintre moșii, etc.

